

Rozprawy wo dźěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje

Wobsah

Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2020/2021	2
Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2019/2020	3
Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2018/2019	4
Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2017/2018	5
Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2026/2017	6
Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura, wuměłstwo a wukraj Maćicy Serbskeje 2015/2016	8
Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura, wuměłstwo a wukraj Maćicy Serbskeje 2014/2015	10
Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2012/2013	13
Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2010/2011	16
Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2009/2010	18
Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2008/2009	19
Rozprawa wo dźěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2004/2005	21

Rozprawa wo džěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2020/2021

Aktiwity „Sekcije literatura a wuměłstwo“ stejachu 2020/21 tohorunja w sćinje koronoweje krizy. Ani Ludowe nakładnistwo Domowina ani Zwjazk serbskich wuměłcow njepřewjedžeštej přez wěšty čas zjawne zarjadowanja, na kotrychž bychy naši čłonojo – kaž zwučene – swoje fachowe kompetency pokazać móhli. Tak wosta při někotrych wozjewjenjach a pomocnych skutkach w pozadku:

- Annett Brězanec je dwurěčne wudaće dženikow Bogumiła Šwjele (1873–1948) dale začichim přihowała; wone maja klětu wuńc – w 1. kwartalu – a wubudža zawěšće wulki zajim w serbskej zjawnosći.
- Křesćan Krawc (nar. 1938) je rozšěrjenu němsku wersiju swojeje zběrki interviewow zhotowił (w originalu: „Sej statok stajili“; 2018); jeje premjera – titul: „Was wir in uns tragen“ – běše zaso w Budyskej Smolerjec kniharni.
- Jurij Koch (nar. 1936) woswjeći srjedź septembra swoje 85. narodniny. W tutym zwisku ma so wuzběhnyć, zo je naša čłonka Christiana Piniekowa w „Serbskej protyce“ za lětsa kedźbyhódny přehlad wo cytkownym džěle Choćebuskeho prozaista předpotožiła, k narodninam samym je to činił – w „Nowym Casniku“ – Horst Adam.

Někotři sobustawojo našeje sekcije su nimo toho originelne recensije abo druhe nastawki k serbskej abo serbowědnej literaturje abo wo wuměłstwje napisali, a to za „Rozhlad“, „Serbske Nowiny“, „Serbsku šulu“, „Katolski Posoł“ a za „Pomhaj Bóh“. Smy džakowni, zo móžachu wšitke naše periodika – njehladajo wjacorych lockdownow abo zakazow – prawidłownje a dypkownje pola abonentow dóńc. Tohodla chcemy redaktoram a redaktorkam na tutym městnje džak a připóznaće wuprajić. Je wulke zbožo, zo mamy – mjeztym dlěje hač poł lětsotka – swoje serbske nakładnistwo.

Dietrich Šotta, předsyda

Rozprawa wo džěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2019/2020

Tohorunja a runje w podlěšenym rozprawniskim lěće 2019/20 su so znowa wjacori z něhdže 20 čłonow našeje sekcije na wšelakich zjawnych zarjadowanjach wobdžělili. Zhromadna próca zwjazuje nas wosebje z Ludowym nakładnistwom Domowina, často přez Smolerjec kniharnju, a ze Zwjazkom serbskich wuměłcow, za kotryž organizuje naša čłonka Jěwa-Marja Čornakec prawidłownje diskusije wo nowych knihach (w rjedže „tracTare”). W kooperaciji ze serbskimi spisowácelami móžachmy tuž přeprósyc loni w aprylu k rozmołwje wo nowej knize Křescana Krawca „Sej statok stajili“ w Budyskich „Tiroler Stuben“ abo k wuměnje mysłow wo originelnym zhromadnym wudaću „rječazoweje basnje“ Měřany Cušcyneje, Róže Domašcyneje a Měrki Mětoweje pod titlom „znaki pominaki kopolaki“ w Serbskim domje. Wobě publikaciji namakaštej jara dobry wohtłós w serbskich medijach, wo ilustrowanej kwadratiskej knižce třoch awtorkow pisaše Rejza Šěnowa, zo čitaše tute eksperimentelne teksty mjez lyriku a prozu „z wulkim lóštom, dušinej radosću a duchownym spokojenjom“.

Prócowanja wo pomjenowanje dróhi abo naměsta abo hewak něčeho w Budyšinje po Jurju Brěžanu wostachu dale bjez wuspěcha. Tohodla chcu džensa na Serbsku protyku pokazać, w kotrejž smědžachu naši čłonojo tři króc zasobu zajimawe přinoški wo spisowáčelach abo stawiznarjach wozjewić: Loni wo duchownym a powědarju pateru Romualdže Domašce z Kosłowa (k 150. narodninam), lětsa napisa Měřana Cušcyneja jubilejny nastawk k 85. narodninam Jurja Kocha, a Piotr Pałys z Opola fachowe hódnoćenje k 110. posmjertnym narodninam serbsko-pólskeho archeologa Wójćecha Kóčki z Wownjowa (němsce Oehna). Wězo bjerjechmy tež wulkotne historiske zběrki z literarnym pozadkom na wědomje, kajkež wudachu loni na př. naš čłon Marko Grojlich z čitanku „A srjedža Kaponica“ abo Michał Anders a Pětr Lipič ze swojimi wobrazami a powěscemi z dawnych časow pod titlom „Z Lipicy do hole“. Serbski rozhtós je k hodom wo woběmaj wudaćomaj kompetentnje rozprawjał.

Skónčnje poradzi so nawjazać bliši kontakt z aktiwnej literarneje wědomostnicu w Gießenje a Drježdžanach, mjenujcy rodženej Radworčanku Dianu Hickec, kotraž připósta nam hnydom swoju najnowšu zběrku teoretiskich studijow wo načasnej rjanej literaturje, tak zo móžachu „Serbske Nowiny“ swojich čitarjow wo tutym podawku aktualnje informować.

Dietrich Šotta, předsyda

Rozprawa wo džěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2018/2019

Tak kaž tole kóždy lěto na hłownej zhromadźiznje doporučam, su so tež 2018 mnozy z něhdźe 20 čłonow našeje sekcije na wšelakich zarjadowanjach w zjawnosći zjewili. W srjedźišću steješe zaso kooperacija ze serbskim nakładnistwom (jeho čišćane přeprašenja wšitcy dóstawamy). Awtorki a awtorojo předstajichu – wosebje w Smolerjec kniharni – swoje nowe publikacije, tak na př. nazymu Benedikt Dyrlich swoje dopomnjenki z NDRskeho časa (na zakładze wosobinskih dokumentow) abo naš čłon Křesćan Krawc swoje jadriwe profile 12 wosobow z cyteje Łužicy (na zakładze wosobinskih rozmołwow). Ale tež Zwjazk serbskich wuměłcow – w rjedže „TraTare“ - abo Towarstwo přećelow serbskeje kniharnje wěnowašej so wjackróć nowowudaćam abo nowointerpretacijam ze serbskeje prozy; z pomocu našich čłonow namakachu tute literarne wječorki druhdy swój wohtós w nowinach a časopisach. - Tak kaž džensa počesćowanje Michała Hórnik a při jeho rowje na Mikławšku přewjedźechmy, tak wotměwaše so loni na dnju našeje zhromadźizny swjatočne spominanje na mnohostronskeho narodneho prócowarja Michała Nawku składnostnje jeho 50. posmjertnin. A nochcu zabyć wuzběhnyć zajimawu wustajeńcu wobrazow Iris Brankačkoweje w Měšćanskim muzeju. Bjez wuslědka wostachu hač dotal wšě aktiwity (tohorunja z podpěru Domowiny), w Budyšinje dróhu abo naměsto po wuznamnym serbskim spisowacelu Jurju Brězanu pomjenować, na čimž bě naša sekcija wobdžělena (pod nawodom zapóstanče Zwjazkoweho sejma). Mjeztym su wjacore frakcije Budyskeje měšćanskeje rady próstwu stajili, džěćacu a młodžinsku biblioteku na Serbskich hrjebjach z mjenom najwažnišeho serbskeho prozaista 20. lětstotka počesćić. Na rozsud hišće čakamy. - Při rozmołwje z ministerskim prezidentom Krečmerom wo serbskich prašenjach loni w juliju w Serbskim domje wužiwachmy móžnosć pokazać na manko, zo tuchwilu w Serbskim instituće (w Budyšinje a Choćebuzu) žadyn literarny stawiznar njeje wjace přistajeny. (Tole naspomina z prawom tež naša čłonka Měrana Cušcyna w najnowšim „Rozhledže“.)

Prěju tuž nam wšěm, zo bychmy jako Maćica zajimy serbskeje literatury a wuměłstwa we a zwonka institucijow dale wuspěšnje/wuspěšnišo přesadźili. - Wutrobny džak!

Dietrich Šotta, nawoda

Budyšin, 9.3.2019

Rozprawa wo džěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2017/2018

Tak kaž sym to loni naležnje doporučit, je so tež w zaštych lěće wjetšina tych někak 20 čłonow Sekcije literatura a (tworjace) wuměłstwo na wšelakich tematiskich zarjadowanjach wobdžěliła. Na přnim městnje steješe při tym kooperacija ze serbskim nakładnistwom, kotrež nowu literaturu wosebje spěchuje. W aprylu 2016, po tehdomnišej hłownej zhromadźiznje, běchu někotři naši čłonojo namjetowali, zo bychmy we wěstych wotstawkach rozmołwu z wjednistwom Ludoweho nakładnistwa Domowina pytali. A tak dóńdže 9. junija 2017 (na dnju 101. narodnin Jurja Brězana) – mjez druhim na próstwu našeje sekcije – po džesać lětach znowa k fachowemu wuradźowanju nakładnistwa z hornjoserbskimi awtorami (a awtorkami), wudawaćelemi, přetožowarjemi a recensentami. Jednaćelka Marka Maćijowa, kotraž skutkuje tohorunja w Maćicy sobu, poda tam ze swojimi kolegami a kolegami informatiwny přehlad wo aktualnej situaciji swjeho domu – wo situaciji, kotruž wona jako “stabilönu” posudži. Nimo toho zhonichmy wo nadawkach a předewzaćach lektorata, na kóncu diskutowachmy – a wšitcy naši čłonojo běchu wosobinske přeprošenje dóstali – wo někotrych prašenjach wudawanja a přetožowanja knihow w serbskej a němskej abo wobchada z dorostom a z nowymi medijemi. W interviewje “Serbskich Nowin” srjedź januara bě Marka Maćijowa lětsa wobkrućiła, zo je tež za LND zajimawe, z partnerami “do rozmołwy přińć a jich wid na džěto z knihami styšeć”. (SN, 19.1.2018, př.)

Po tym, zo njeje nowe wjednistwo Zwjazak serbskich wuměłcow loni dalši (39.) mjezynarodny Swjedzeń serbskeje poezije orgainozować móhło, běše Smolerjec kniharnja najwažniše zetkanišćo za lieraturu rozdžělnych družinow a žanrow. Ale tež Serbski muzej w Budyšinje je so hdys a hdys za pismowstwo angažował, na přiłkad z tym zo poskići k zakónčenju wustajeńcy wo reformaciji spodobny literarno-hudźbny program awtorstwa našeje čłonki Měřany Cušcyneje – tu na žurli. K spektrumej poskitkow serbskich towarstwow stušeše loni, składnostnje 100. posmjertnych narodnin Jurja Chěžki, tež zhromadne počesćenje toho wuznamneho basnika w Hórkach. Mału swjatočnosť před jeho ródny domom 22. julija wobohaći naš čłon Franc Šěn z originelnym přinoškom wo recepciji Chěžkoweho tworjenja.

Přeju nam wšěm, zo bychy so naše aktiwity w tym wotblyšćowali, zo su literarne, wuměłstwowe abo džiwadłowe zarjadowanja w serbskim konteksće dale derje wopytane a w zjawnosći wobkedźbowane.

prof. dr. Dietrich Šolta, předsyda

Budyšin, 17.3.2018

Rozprawa wo džěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2026/2017

Na spočatku 90tych lět je Jurij Brězan w interviewje tajke měnjenje zwuraznił: pismowstwo hraješe w serbskej kulturje wot časa narodneho wozrodźenja dominantnu rólu; to rěka, pisane słowo měješe mjez wobtulkami wuměłstwa rozsudnu móc při zdźerženju etniskeje identity serbskeho ludu. Hač to přitrjechi abo nic (hudźba bě tola tež přewšo wažne) – w Maćicy Serbskej twori Sekcija literatura – dokładnje prajene: literatura a tworjace wuměłstwo – džensa bytostny džěl wšitkich aktiwitow towarstwa. K sekciji słuša tuchwilu něšto wjace hač 20 (serbskich) čłonow. Něhdže potojcy z nich je so po zaštej hłownej zhromadźiznje zešta, mjenujcy loni 19. apryla, a wo tym diskutowała, kotre předewzaća móžeja so w přichodze přewjesć.

Tule chcu hnydom na to pokazać, zo njezaběra so jenož Maćica w swojich zarjadowanjach z literaturu a wuměłstwom. Na tutym polu je předewšěm serbske nakładnistwo, ale tež Serbski muzej, z mnohimi poskitkami zastupjene. Tohodla namoťwjam Was zasadnje k tomu, zo byšće tute móžnosće hišće bóle wužiwali. Hač budu to knižne premjery abo rozmoťwy z mtóždšimi abo staršimi awtorami, hač budu to składnosće druhich, spřečelenych towarstwow abo institucijow kaž čitanja, přednoški, předstajenja abo mnohostronski lětny Swjedzeń serbskeje poezije – tu tola njetrjebamy čakać na přeprošenja Maćicy Serbskeje! Nam wšěm steji šěroki zjawny spektrum stajnje k dispoziciji.

Rozdžělnje namjety wustyšachmy pak tež we wobtuku našeje sekcije, tehdom w aprylu. Tuž by mnohich z nas zajimowało, kotru strategiju natožuje Ludowe nakładnistwo Domowina nastupajo dwurěčnosć džensnišeje serbskeje literatury; trěbne je wudawanje prozy, lyriki a dramatiky we woběmaj serbskimaj rěčomaj kaž tež w němčinje. K tomu planuje LND srjedź lěta wuradźowanje sobudžětačerjow z potencilnymi awtorami a awtorkami k wšelakim prašenjam. To chcemy podpěrować. – Přewjedli smy 27. awgusta, na jednej soboće, cyłodnjowsku kubłansku ekskursiju do Wrocławja, lońšeje kulturneje stolicy Europy, a to zhromadnje ze spěchowanskim towarstwom Serbskeho muzeja a z našeje sekciju ludowědu/muzejownistwo. Wjersk wobšěrneho wopytowanskeho programa – pěši a z tódzu – běše hakle loni w meji wotewrjeny literarny muzej za Adama Mickiewicza, pólskeho narodneho basnika z doby romantiki, na tamnišim Hłownym torhošću. Mjeno “Muzej Pana Tadeusza” přeradźuje hižo wosebity koncept literarno-wuměłskeje zběrki, kotryž namaka tež mjezynarodnje wjele připóznaća.

Kónc septembra mějachmy jako Maćicarjo přiležnosć, skupinje pólskich geografow katolski serbski region na busowym wulěće zblizić; do toho dóstachu woni, kiž přińdžechu z wědomostneje konferency we Łódźi, w Serbskim domje wot nas přednošk w pólskej rěči wo stawiznach a přitomnosći tak mjenowaneje Germania Slavia, wosebje pak Łužiskich Serbow. Wo wšěch tych iniciatiwach su Serbske Nowiny prawidlownje rozprawjeli. Štož sej wězo přeco žada, zo něchtó z našich čłonow zapoda wotpowědnu informaciju w redakciji. Wutrobny džak tež za to!

Za lětsa měrimy so mj. dr. na dalši wopyt pola wuměłce abo wuměłca. Tež 100. posmjertne narodniny Jurja Chěžki w juliju wobchowamy we wočach – tule skići so snadź zhromadne počesćenje ze zwjazkom serbskich wuměłcow. Přeraju sebi a nam, zo so wysoka ličba sobustawow sekcije tež w tym wotbłyšćuje, zo budu literarne a wuměłstwowe zetkanja w serbskim konteksće wosebje derje wopytane. Přetož literatura a wuměłstwo słušatej k sylnym hažkam našeje kultury – z nimaj steji a padnje renomej wědomostno-kulturneje towaršnosće kaž Maćicy Serbskeje.

prof. dr. D. Šotta, předsyda sekce

11.3.2017

Rozprawa wo džěławosći sekcije literatura, wuměłstwo a wukraj Maćicy Serbskeje 2015/2016

Přiznaju, zo je sekcija literatury, wuměłstw a wukraj hižo „tučniše lěta“ měta, hač tele.

Njedźelu dnja 3. meje 2015 stej Jaščanska Domowinska skupina a Maćica serbska **spominali na Maćicarja fararja, stawiznarja a spisowaćela Jakuba Nowaka-Horjanskeho składnostnje jeho 150. narodnin**. W ródnej wsy Hora pola Bóšic je so kamjeń postajił z wopomnjenskej taflu a swjedženske zarjadowanje ze spěwami a narěčemi wobrubito. Běše to hódne spominanje na nimale pozabyteho Maćicarja Jakuba Nowaka, předsyda sekcije je tam wopomnjeńske słowa rěčať.

Ateljejowy wopyt pola serbskeje wuměłčce mejachmy hižo wjele lět na planje a skónčnje je so předewzaće 1. awgusta 2015 z wopytom **Maji Naglowej** do Nossena poradžiło. Wjele časa a dleje hač předwidžane je Maja nam wěnowata a jara wobšěrnje swoje džěto předstajiła. Pokazata je nam wšě móžne techniki wuměłstwa, kotrež so wona postužuje. Čłonojo sekcije wužiwachu zdobom składnosć sej originalne wobrazy kupić.

W Praze přewjedžechu so **28.-30. awgusta 2015 Sakske kulturne dny we zastupnistwje Sakskeje kenclije** a to po cyłym Serbskim seminarom. W mjenje předsydy Domowiny Dawida Statnika so na zarjadowanju wobdžělich a w postrownych słowach - spominajo na dwaj jubilaraj zańdženeho lěta, na Jana Husa a Maćija Jakule wuprajich so tež w mjenje Maćicy.

Něšto pozdžišo běše **II. Pražski sorabisticki symposium** rězbarjej baroka Maćijej Jakuli - składnostnje jeho 360. posmjertnym narodnin - wěnowany a zarjadowanje wotměješe so dnja 27. nowembra 2015 w Serbskim seminarje. Mjez wjele přizjewjenjow - 21 referentami - běstaj dwaj Maćicarjej, Měrko Šotta a ja. Přednoški - ja rěčach wospjet k žiwjenju a skutkowanju Horsta Šlosarja - maja so lětsa jako kniha wudać.

We wšelakich gremijach a wospjet je **so přesydlenje Serbskeje kulturneje informacije won ze Serbskeho domu do Serbskeho ludoweho ansambla** diskutowato.

K tomu sym jako čłon MS a župneho předsydstwa J. A. Smoler Budyšin wospjet swoje stejišćo zabrat a to tež w Zwjazkowym předsydstwje. SKI ma wostać hdžež je, zo by so z tym charakter Serbskeho zjawneho domu wobchowat - w zmysle J. A. Smolerja, na kotrehož tu džensa spominamy.

Předsyda sekcije je z čłonom Zwjazkoweho předsydstwa Domowiny a wobdžěla so prawidłownje na wuradžowanjach a informuje předsydstwo Maćicy wo wuslědkach. Runje tak je tež čłonom Mytowanskeho wuběrka Myta Čišinkeho - woboje w nadawku Maćicy Serbskeje - a prócuje so we woběmaj gremijomaj wo fairne džěto a dobre rozsudy.

Je wšak tak, zo so tež čłonojo sekcije na přednoškach Maćicneje akademije stawizniskeje sekcije we Wjelbiku wobdžěleja. A wobdžěleja so tež na wotewrjenju wustajeńcow w Serbskim muzeju w Budyšinje a Chošebuzu, w Serbskej kulturnej informaciji w Budyšinje. Runje tak na knižnych premjerach LND kaž tež na čitanjach w Smolerjec kniharni jako publikum abo tež z čitanjami. Su zdobom wobdžělnicy na zarjadowanjach ZSW, wosebje na Swjedženju serbskeje poezije w tu- a wukraju abo na zarjadowanjach Přecelow Smolerjec kniharnje.

Člonkam a člonam sekcie - kotrež přistuša dale 24 člonkow a člonow - so za džěto wutrobnje džakuju a nadžijam so kaž kóžde lěto dalšeho dobreho zhromadneho džěta.

Jedne předewzaće, kotrež smy sej w sekciji předewzali, njeje spjelnjene, mjenujcy, zo stajimy našemu čtonej dr. Janej Rawpej wopomnjensku taflu na row. A to zhromadnje ze ZSW a Serbskim institutom - a tež priwatnicy chedža so wobdžělic. Naćisk jednoreje tafle je hotowy, ale čakamy hišće na připrajenje syna Kita Rawpa. Klětu je tomu 10 lět, zo smy Jana Rawpa pochowali, snano so nam hač do 13.9.2017 předewzaće poradži.

Jurij Łušćanski, předsyda

Budyšin, 5.3.2016

Rozprawa wo džětawosći sekcije literatura, wuměłstwo a wukraj Maćicy Serbskeje 2014/2015

Moju rozprawu podam lětsa jónu chronologisce, po terminach kaž wone běchu, a kaž smy nadawkam wotpowědowali.

„Ludvik Kuba - posledni impresionist“ rěkaše wobšěrna wustajeńca w Salmovskym palacu na Hradčanach w Praze, pokazan wot 29.11.2013 do 6.4.2014.

Serbja běchu we wobtuku wustajeńcy tam z wjacorymi mólbami z Łužicy derje zastupjeni. Z dobrym přinoškom „Ludvik Kuba a jeho badatelsky zajem o srbskou Lužici“ je so dr. Petr Kaleta - čłona našeje Maćicy - do kataloga zapisał. Spočatk lěta potom (20.3.2014) porěčach tam ja na tema “Ke známým i neznámým obrazům o srbské Lužici”.

Zhromadnje z čłonami sekcije ludowěda a muzejownistwo smy sej wobhladali **wustajeńcu „Jutry w Serbach“** w Serbskim muzeju, přez kotruž je nas Andreja Pawlikowa pjatk 11. apryla wěcywustojnje wjedłta. Poskitk je bohužel jenož mało čłonow přiwzało.

Swjedźenske zarjadowanje „Pólska republika 10 lět z čłonom EU sakskeho knježerstwa je so w Muzeju Kraszewskeho w Drježdźanach dnja 9. meje přewjedło a to z wjele chwalobnymi słowami pólskeho wónkowneho ministra a sakskich ministrow. Na dobrym piću a wjele jědže njeje falowało. Přeprošenje je předsyda Jan Malink dóstał a ja smědžach jeho zastupować.

Dnja 19. meje běchu **110. posmjertniny K. A. Kocora**, sławneho Maćicarja. Wokoło róčnicy přebywaštaj Kocorowa prawnučka Ilse Dorsey a jeje dźowka Michelle z USA tu w Łužicy a z nimaj a Janom Kneblom wopytachmy składnostnje róčnicy w Ketlicach jeho row a spominachmy tam ze słowom, zaspěwanjom serbskeje hymny a ze serbskim kwěćelom na njeho.

Jako čłon Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny, tam delegowany wot Maćicy, wobdžělich so na **Serbskich kulturnych dnjach w Korutanskej** w Celowcu wot 4. do 7. junija. Wšelakore zarjadowanja a wustajeńcy su wjele zajimcow přiwabili a tež po wočiwidnym dobrym wothłosu w medijach hodži so prajić, zo běchu wone witane a jara poradžene.

Wot lěta 2010 pěstujemy kontakty k **Matice Českej**, konkretnje z Pavlem Muchku, jednaćelom Matice české, sekce Společnosti Národního muzea. Třěće lěto hižo wopytachu čłonojo tež 2014 - w přiběracej měrje młodostni - Łužicu a džak našemu čłonej Jurjej Šotće-Nowowjesčanskemu dóstachu woni 21. junija tež tele lěto wěcywustojnje wjedženje w českej rěči přez Hornju Łužicu.

Snano so nam poradži lětsa wopyt do napřećiwneho směra, mjenujcy z Budyšina do Prahy. Tajku próstwu čłonow našeje sekcije sym jednaćelej Pavlej Muchce wuprajit a připrajenje z Prahy do Budyšina je dóšto. Uvidime.

Składnostnje mojeho wobdžělenja na mjezynarodnym festiwalu poezije w Smederewje w Serbiskej, wostach hišće tydžeń w Beogradže (13.-18. oktobra) a porěčach tam tež **z předsydu Maćicy Serbskeje z prof. dr. Draganom Stanićom** a informowachmoj so wo aktualnym stawje Maćicow. Prof. Stanić dopomnješe so hišće derje na jubilejne zarjadowanja našeje Maćicy w Łužicy, na kotrychž je so z tehdomnišim předsydu wobdžělit.

Je tomu hižo dlěši čas, zo je so Maćicarka, Maćicar na někajke wašnje wuznamjenit, zańdžene lěto pak tomu tak běše. Naša čłonka prof. Lucija Hajnec je so 10. oktobra w Lubnjowje z

Čestnym znamješkom Domowiny 2014 za žiwjenski skutk jako kubtarka a wěcywustojna znajerka serbskich literarnych stawiznow wuznamjenita.

Tež z tutoho městna hišće našu gratulaciju.

Wjeselo a zrudoba stej sej husto jara blisko. Po woswjećenju počesćenja běchmy tydženjej pozdžišo dnja 25. oktobra **na chowanju našeho zaslužbneho čłona Arnošta Kowarja** we Wojerecach. Naš čłon Manfred Laduš je žiwjenski skutk Arnošta Kowarja a jeho zaslužby wo zawoženju Serbskeho muzeja na wopomnjenskej swjatočnosći wotpowědnje - w serbskej a němskej rěči - hódnoćit. Poslednju česć wopokazachu jemu nawodnica Serbskeho muzeja Christina Boguszowa a sobudžětačerka Andreja Pawlikowa a Annett Bržanec a podpisany.

Dalše čestne **spominanje** smy **za bywšeho předsydu dr. Měrcína Völkela składnostnje jeho 80. narodnin** njedzela dnja 16. nowembra při jeho rowje na kěrchowje w Chrósćicach dopotdnja po kemšach přewjedli. Wopominanske stowa je jeho šulski přećel a kolega Jurij Šotta-Nowowjesčan rěčať a přitomni su zaspěwali serbsku hymnu. K kwěćelom počesćili su njeboho nimo Maćicarjow tež přistušna župa.

Na prawidłownje zarjadowanjach akakdemiji Maćicy w Budyskim Wjelbiku, so čłonojo sekcije wobdžěla a ju ze skutkom podpěruja a to na scěhowace wašnje

„Wuznam Adolfa Černyho za Serbow“ rěkaše přednošk dr. Petra Kalety z Prahy w serbskej rěči. A dalši naš přednošk wěnowaše so temje **„Horst Šlosar – nimale pozabyty mišterski šuler Otta Dix“** 22. januara lětsa wote mnje.

Džensa poda nam nawodnica Christina Boguszowa - nowa čłonka našeje sekcije - **dohlad do magacina muzeja**, pokazujo wobrazy H. Šlosarja, kotrež njejsu hewak přistupne.

A zdobom dorěčachmy sej nowe předewzaća za lětsa. Jedne předewzaće, kotrež smy sej w sekciji předewzali, njeje spjelnjene, mjenujcy, zo stajimy našemu čłonej dr. Janej Rawpej wopomnjensku taflu na row. A to zhromadnje ze ZSW a Serbskim institutom - a tež priwatnicy chedža so wobdžělić. Naćisk jednoreje tafle je hotowy, ale čakamy hišće na připrajenje při wuznych.

Předsyda sekcije je z čłonom Zwjazkoweho předsydstwa Domowiny a wobdžěla so prawidłownje na wuradźowanjach tam a informuje předsydstwo Maćicy wo wuslědkach. Runje tak je tež čłonom Mytowanskeho wuběrka Myta Čišinkeho - woboje w nadawku Maćicy Serbskeje - a prócuje so we woběmaj gremijomaj wo fairne džěto a dobre rozsudy.

Je wšak tak, zo so tež čłonojo sekcije na přednoškach Maćicneje akademije stawizniskeje sekcije we Wjelbiku wobdžěleja. A wobdžěleja so tež na wotewrjenju wustajeńcow w Serbskim muzeju w Budyšinje a Chošebuzu, w Serbskej kulturnej informaciji w Budyšinje. Runje tak na knižnych premjerach LND kaž tež na čitanjach w Smolerjec kniharn jako publikum abo tež aktiwne. Su zdobom wobdžělnicy na zarjadowanjach ZSW, wosebje na Swjedženju serbskeje poezije w tu- a wukraju abo na zarjadowanjach Přećelow Smolerjec kniharnje.

Cyle wěsće su w našej sekciji najwjac tych tak mjenowanych kulturnych multifunkcionarow w srjedźnej a bóle sće w staršej generaciji. A wěmy, zo mamy na kulturnym polu najwobšěrniši, najwšelakoriši poskitk, a husto žno přewjele wšeho.

Tohodla je sej předsydstwo sekcije předewzało, bóle hladać pak za zhromadnymi zarjadowanjemi resp. za temami, na kotrež wone partnerojo njereflektuja.

Čłonkam a čłonom sekcije - kotrejž přistuša 24 čłonkow a čłonow - so za džěto wutrobnje dźakuju a nadźijam so kaž kóždy lěto dalšeho dobreho zhromadneho džěta.

Jurij Łuščanski

Rozprawa wo džěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2012/2013

Kaž hižo při zańdženej rozprawje naspomnich, stara so předsydstwo sekcije mjzty m tež wo **wukrajne styki** našeho towarstwa a to skoro dale kontinuowace.

Wšelake zarjadowanja smy sebi předewzali, a nic wšitke smy přewjedli, tež tohodla, dokelž su njeplanowane terminy k tomu přišli.

1. 2011 smy so wobšěrnje wěnowali k wuhotowanju plakata. A posledne lěto běše hłowna tema načasne džiwadło a to z hru, kotruž je naša člonka Jěwa-Marja Čornakec składnostnje 100 rěčnicjo zatoženja Domowiny napisala **“Za sydrom durjemi”**.

Naša sekcija a Domowinski wuběrk za kulturu, wuměłstwo a wědomosć stej wuhotowatej zjawnu diskusiju dnja 29. měrca 2012 w NSLDž. Hrě a tež plakataj – z kwasarjami w katolskej narodnej drasće – je so wulka kedźbnosć wěnowata, diskutowato je so wjele a připisow w nowinach běše tež dosć.

Tak běše tež diskusija z awtoru, intendantom, młodym wuměłcom, zhotowjerjom plakata – z poměrnje wjele młodostnymi – dosć žiwa. Druhdy samo napjatu diskusiju je wjedta naša młódša člonka Sylwija Šěnowa.

2. Naspomnić so dyrbi, zo su so člonki a člonjo na wjacorych **strukturnych debatach** Domowiny a zatožby wobdźělili a na kóncu wot předsydy wudžětanej “Zjawnej próstwje na Zatožbu” a na doporučenju “Přichod serbskich kulturnych institucijow” podpěrali, w nadźiji, zo so namjety tež słyša a přewjeddu.

3. Maćica a to wosebje tež naša sekcija běše wobdźělena na přihotach a přewjedženju wuznamjenjenja molerja **Jana Buka** składnostnje jeho 90. narodnin z “Europskim mytom za wuměłske a kulturne skutkowanje” prezidija Europske Unie Uměni – European Union of Arts w Praze.

Próstwje je so wotpowědowato a Janej Bukej je so Myto w Serbskim muzeju 30. septembra 2011 přepodało.

4. Zhromadne aktiwity člonkow a člonow sekcije organizować a přewjesć njeje přeco lóchko a tohodla sym na někotre zajimawe wustajeńcy w tu- a wukraju pisomnje a ertnje skedźbnić. Při přiběracej mobilice jednotliwca je to najskěršo nowa forma towarstwoweho skutkowanja.

Zajimawe wustajeńcy běchu **„Nowa wěcownosć w Drježdźanach. Molerstwo Dwacatyh lět wot Dixy hač ke Quernerej“**, kotraž běše tam hač do 8. januara widžeć. K tomu by słyša naš Horst Šlosar, mišterski šuler Otta Dixy, na kotrehož pak su tam zabyli.

Na wustajeńcu **„Joža Uprka 1861-1940 – Evropan slowáckého venkova“**

Wustajeńca je we Valdštejnskej jízdarne (při měšćanskej metro) na Malej stronje w Praze.

Wobšěrna wustajeńca składnostnje 150. narodnin J. Uprky je hišće hač do **22. januara 2012** traća. J. Uprka je najwuznamniši moler slowáckeho ludu, slowáckeho kultury – a přećel Ludwika Kuby.

Kaž tež na wustajeńcu Alfonsa Muchy stawný **„Stowjanski epos“** 20 wulkimi wobrazami we Veletržnim Palacu Praze, kotrež běchu po wjacorych lětdžesatkach scyła zaso jako cyłk widžeć.

A naposled na wustajeńcu zaso w Němskej we Weimarje „**Rozžohnowanje z Ikarusom**” z wobrazami NDRskeho časa, kotraž traješe z oktobra 2012 hač do februara lětsa. Serbske wumělstwo tam zastupowaše jeničce Horst Šlosar.

5. **Džěto z wukrajom:** Lěta 2010 hižo smy nawjazali kontakty **Matice Česke**, konkretnje z předsydku dr. Magdalenu Pokornu a Pavelom Muchku, jednaćelom Matice české, sekce Společnosti Národního muzea. Woni – 45 člonow – wopytachu dnja 7.5.2011 Budyšin a wokolinu a lětsa planuje so hižo dalši zajězd za 22.6. a to pak zwonka Budyšina.

A před tym – w aprylu, dnja 12., 15., 19. a 26. organizowachu a přewjedžechu Matica Česka a Maćica Serbska z Společnost přátel Lužice cyklus 4 přednoškow “Serbska literature wčera a džensa” w sydarni Narodneho muzeja w Praze. Referenća běchu dr. Helena Ulbrechtová, dr. Petr Kaleta, redaktor Richard Bigl a prof. Dietrich Šolta.

Ke europskim kogresam Maćicow – 26.-28.3.2007 přewjedžeše so přeni tajki kongres wuhotowany wot MŠłowakskeje w Martinu. Po pjeć lětach přewjedžeše so druhi kongres a to 7.decembra 2012 w Ljubljanje. Dokelž přeprošenje tak krótkodobnje dóstachmy, njeběše nam wobdžělenje móžne. Bohužel tež naš móžny delegat, dolnoserbski Mato Nowak w Ljubljanje bydlacy, njeměješe woteńdženje, tak zo wotměješe so kongres bjez nas.

W protokolu naspomnjenym próstwam hišće wotpowědujemy.

Finačnje podpěrali smy wudaće **knižneho albuma Jiří Mudra** składnostnje jeho 90. posmjertnych narodnin, wšako běše wón člon Maćicy Serbskeje. Je to tak rjec zhromadne wudaće Společnost přátel Lužice a našeje Maćicy, kaž je to tež w impresumje wupokazane. Naš člon dr. Petr Kaleta je awtor knihi.

Tež k předsydstwu Maćicy Šłowakskeje mamy kontakty. **Předsydzé Matice Šłowakskeje**, inž. Martinej Tkáčej je předsyda Jan Malink w dec. 2011 gratulował k nowowuzwolenju k předsydzé a je dóstał přećelnu wotmołwu.

Naspomnić chcu na tutym městnje dobre a tak rjec wunošne kontakty, kotrež pěstujemy tež do Pólskeje. Zańdžene lěto hižo staj nam přez našeho člona dr. Piotra Pałysa pólskaj přećelaj Maćicy přepodałoj **pjenježny dar** – a staj to

dr. Grzegorz Skrukwa, naměstnik direktora Instytutu Wschodniego (narańšeho instituta) uniwersity Adama Mickiewicza w Poznanju. Swoje magisterske džěto je pisał wo protužiskich aktiwitach po 1945 w Poznanju, wozjewjene mj. dr. w Polski Ruch Obrony Łužyc "Protuż" 1945-1950.

A druhi magister **Jakub Brodacki** z Waršawy, awtor knihi: "**Protuż**" - Akademicki Związek Przyjaciół Łužyc: historia wewnętrzna organizacji (1945-1949), Warszawa 2006.

Wobaj staj so potajkim ze stawiznami Serbow po 1945 zaběrałoj a tohodla wěnujetaj pjenjezy Serbam, Maćicy Serbskej.

Z tuteho městna jimaj najwutrobniši džak.

6. A zaso do Łužicy resp. do Sakskeje wróćo. Protestowali tež smy – mjenujcy přećiwo zawrjenju **Josefa I. Kraszewskeho muzeja** w Drježdžanach.

Předsyda Maćicy je mj. dr. w swoim lišće spočatk junija 2012 do Drježdžan pisať „Za Maćicu Serbsku je njezrozumliwe, zo ma město Drježdžany 2012 – w lěće zo spomina so na 200. posmjertny narodniny a 125. posmjertniny wuznamneho literatu – wotpohlad muzej Kraszewskeho zawrěć. To je tola wulki napřećiwk k zatoženju Kontaktneho běrowa Sakskeje statneje kenclije we Wrocławju.“

List staj dóstałoj Wyša měšćanka Helma Orosz a dr. Giesbert Porstmann, direktor měšćanskich muzejow. A wobaj zastojnikaj staj wotmołwiłoj a předsydstwo Maćicy je dóstało přeprošenje na znowawotewrjenje domu 18.1. lětsa.

Jedne z přichodnych předewzaćow sekcije je wopyt muzeja hižo na nowy tydzeń pjatk 15.3.13.

Předsyda sekcije wobdžěli so tež na za zakónčenju kónctydženskeje **džěłarnički serbskich młodych pisacych** w Domje Měrcina Nowaka Njechońskeho 18. septembra 2011 tam a pozdžišo tež na wuznamjenjenju w Jurja Brězanowym domje.

Čłonkam a čłonam sekcije so za džěto wutrobnje džakuju a nadžijam so dalšeho dobreho zhromadneho džěta.

Jurij Łušćanski

nawoda sekcije literatura a wuměłstwo

Rozprawa wo džěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2010/2011

Nic wšo, štož smy sebi zańdžene lěto předezwali, je so nam poradźito. Přewjedli smy sčěhowace zarjadowanja:

1. „**Plakat! Doba NDR w plakatowej zběrce Serbskeho muzeja**“ tak rěkaše wustajeńca Serbskeho muzeja w Budyšinje, kotruž čłonki a čłonojo sekcije 28. junija 2010 wopytachu a přez kotruž je nas zamołwita wustajeńcy wěcywustojna Christina Boguszowa wjedła. Z temu smy so kritisce rozestajli jara spadowacy niwow džensnišich plakatow zwěscili, a što so wšitko za tajkim zapřijećom – njewoprawnjene – chowa. To bě nam – dr. Mariji Měrćinowej a mi – z přičinu so ze zjawnym listom na wšitke towarstwa, institucije, lubowarjam a spěchowarjam serbskeje kultury a wuměłstwa“.

List je w Rozhledže wozjewjeny.

2. wopominanske zarjadowanje na **fararja Jana Wattarja (1860-1921) składnostnje jeho 150. posmjertnych narodnin w Njeswačidle** zhromadnje z ewangelskej wosadu a tamnišim kulturnym towarstwom dnja 15. septembra 2010. Na tema „Za dušu a wutrobu“ sma předstajili fararja, basnika a kulturnika Wattarja, kotrež je tam na 15 lět skutkował.

Nastupajo němsko-serbske zarjadowanje z přednoškom Manfreda Laduša a předstajenjom Wałterowych basnjwo (ně/srb) a jednu baseń je samo tamniša fararka Aechtner čitala.

Knjecz Wirt je wo tym w Pomhaj Bóh rozprawjał.

3. W oktobru smy wopytali wustajeńcu „**Braška ze Mišnja – Hugo Spieler a jeho pórcinowe figury**“ w Budyskim Serbskim muzeju. Na wosebitym wjedženju 13. februara 2011 su Maćicarjo dóstali mj. dr. tež „pozadkowy informacije“.

Wo wustajeńcy je so wjele rozprawjało, sej myslu, tak zo sej dalše słowa nětko zalutuju

Dalša tema běše zaběra z **modernym wuměłstwom a to z džěłami Maje Nagloweje**. Čłonki a čłonojo sekcije běchu přeprašeni na wotewrjenje a na finisaž jeje wustajeńcy tu blisko w rumnosćach Rosementis. A w zwisku jeje wustajency planowachmy předstajenje tři animaciskich (krótko) filmow. K tomu su wosebite techniske wuměńjenja trěbne (35 mm) a wone so w Kamjentnym domje poskića. To běše naš wotpohlad, zo chcychmy z tym moderne wuměłstwo – a Maćicu Serbsku tež němskim zajimcam předstajić.

Naše předewzaće so njeje cyle poradźito, filmy předstajichu so pola Rosementis, hdžež pak so tež

Maćicarjo wobdžělichu.

Wotewrjene je hišće naše 5. předewzaće – zaběra z **wuměłskim džěłom němskeho molerja William Krause (1875-1925)**, składnostnje jeho 135. posmjertnych narodnin a 85. posmjertninow. Snano so nam w lěću wulět do Slepeho – hdžež su někotre jeho wobrazow přistupne – poradźi.

Wo dalšich předewzacach smy džensa rěčeli a dalše namjety su witane.

Naspomnić pak chcu hišće aktiwity – kaž hižo prajene – do wukraja.

Matica Česka je zarjadowata „Lužickosrbsko-slovansky pěvecký večer“ ze spěwami, kotrež je Tanja Donatec a Oksana Weingardt-Schön w Muzeju Antonina Dvořáka w Praze dnja 23. oktobra 2010 přednjesli a tam zeznach so předsydku dr. Magdalenu Pokornu.

Na nowy tydzeń, přichodnu sobotu přijědže delegacija 45 čtonow MČ k nam na wopyt a nazymu přewjedže so zhromadna konferenca naju Maćicow w Praze.

Dalše namjety su rady witane.

Jurij Łuščanski

Budyšin, 30.04.2011

Rozprawa wo džěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2009/2010

Wobłukaj literatura a wuměłstwo stej to, štož kóždu a kóžděho z nas wšědnje wobdawa – wo tym móht dotho rěčeć. A je tak, zo su hišće druge institucije a towarstwa, kotrež so profesionelnje a/abo tež čestnohamtsce – kaž my – z literaturu a wuměłstwom zaběraja. Nakładnistwo a muzej na jednej stronje – na drugej nadregionalnej - Zwjazk serbskich wuměłcow a Zwjazk serbskich spěwarskich towarstwow, Domowinski wuběrk kultura, wuměłstwo a wědomosć, Literarny konopej abo kompej a k tomu liču wězo tež Spěchowanske towarstwo Smolerjec kniharnje. A wosebje wone čestnohamtsce skutkowace zwjazkaj a kompej a towarstwo organizuja a přewjeddu zarjadowanja po cyłej Łužicy, wosebje pak w Budyšinje.

A tam, hdyž so na kulturnych zarjadowanjach wobdžělu, wuhladam a zetkam přeco tež čłonki a čłonow našeje sekcije.

Hdyž sej přehladam wobšěrnju protyku z wjele kulturnymi poskitkami wot a za Serbow – so druhdy prašam što tam pónđe a što budže? A so potom wospjet dźiwam, zo tam tež zajimcy su. Njewěm so dopomnić, zo je jónu jedne zarjadowanje wupadnyło, dokelž njeběše publikuma. Měnju zo smy w tutym padže jónkrótny lud – a prašam so druhdy, kelko kultury serbski čłowjek „znjese“? Ale nochcu dale filozofować a přińdu wróco na našu sekciju literatura a wuměłstwo - na jeje džěławosć zańdženych lět. Čłonojo sekcije su so wosebje wobdžělili na serbskich kulturnych zarjadowanjach. Tež to je wažne, wažne a naspomnjenja hódne.

Planowana běše rozmołwa wo wobsah a rěči najnowšeje serbskeje dźiwadłoweje hry čłonki našeje sekcije wot Jěwy-Marje Čornakec „W scínje swěčki – Im Schatten der Kerze“. Rozmołwa běše planowana mjez předstajenjom serbskeje a potom němskeje werzije hry. Mjezsobu smy wospjet rěčeli, ale k porjadnemu zarjadowanju bohužel přišlo njeje.

Jedna wěc je so přewjedła – mjenujcy postajenje noweje wopomnjeńskeje tafle za Maćicarja předewzaćela a basnika Jakuba Lorenca-Zalěskeho při jeho rowje na Radworskim wosadnym kěrchowje. Po swjatočnych kemšach w Křižnej cyrkwi dnja 16. nowembra 2009 poswjećić wosadny farar Šćěpan Delan narownu taflu. A wnuk Zalěskeho – Kito Lorenc, porěčeše wosadnym a Maćicarjam a w mjenje přiwuznych so wšitkim za iniciatiwu wokoto noweje tafle podžakowaše.

Sprawnje prajene njeje sekcija w zańdženym času wusahowace zarjadowanja organizowała, nažel. Slubju, slubimy polěpšenje – a planujemy hišće w přnim potlěće němsko-serbsko zarjadowanje k žiwjenju a skutkowanju Maćicarja fararja a basnikarja a Jana Wałtarja (1860-1921) – składnostnje jeho 150. posmjertnych narodnin. Wałtar je na 20 lět spomožnje w Njeswaćidle skutkował a tohodla planujemy naše zarjadowanje tež tam, zhromadnje z ewangelskej wosadu.

Džěto sekcije móže jenož tak dobre być, kaž wjele čłonkow a čłonow sobu činja. Ja so dźakuju wšitkim, kotřiž sobu činja a prošu, zo bychmy naše zhromadne džěto lětsa polěpšili.

J. Łuščanski

Budyšin, młode jutry 2010

Rozprawa wo džěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2008/2009

Dnja 20. nowembra 2008 je sekcija w budyskim Serbskim domje přewjedła **diskusijny wječor wo nowej antologiji serbskeje prozy “Cyblowe suknički”**, kotraž je LND zańdžene lěto wudało. Pro a contra přednošowaštaj prof. Lucija Hajnec a prof. Dietrich Šołta a na to wuwi so žiwa diskusija wosebje mjez awtorami a přitomnymi zajimcami.

Zarjadowanje je so w serbskich medijach derje wotbłyšćowo.

Wěmy zo su tajke diskusijne zarjadowanja wažne a je wotpohlad dalše tajke organizować.

Kedźbuhódny **Kolokwij k 100. posmjertnym narodninam Pawoła Neda**, zhromadne zarjadowanje Serbskeho instituta, Maćicy Serbskeje a Domowiny w Budyšinje 31. oktobra a 1. nowembra 2008 je so tež wot čłonow sekcije podpěrowało z organizaciju w předpolu abo tež přednoškom, diskusijnym přinoškom.

27. septembra 2008 – 16. zeńdženje **Sakskich entomologow, mjetelčkarjow w Serbskim domje** wone běše wěnowane serbskim wědomostnikom Maćicarjam

Korli Bohuměrej Šěci – składnostnje 150. narodnin a Michałej Rostokej – składnostnje jeho 115. posmjertninow.

Mjez wjacorymi přednoškami je wučer – a Maćicar Jan Kral rěčał ke Wědomostnym kontaktam Michała Rostoka k jendźelskemu entomologej Robertej MacLachlanej, “wosahowacemu wučencej”.

Ja smědžach přitomnych w mjenje předsydy Jana Malinka serbsce a němsce witać.

Zarjadowanja druhdže

Zo so Maćicarjo tež na druhich zarjadowanjach wobdžěła, ćim bóle hdyž su we Łužicy a na češć Maćicarjow, to je samozrozumliwe. Tak wobdžělichu so čtonojo sekcije na **swjedženskim zarjadowanju 175. narodnin sławneho Michała Hórnikarja njedźelu 7. septembra 08 we Worklecach**.

Wustajeńca “900 g Gehacktes, hrubane – Hornjołužiske slěborne drohočinki 11. lěttotka”, namakankow, kotraž so před 4 lěty blisko Budyšina namakachu, běchu wot spočatk junija 08 w Krajnym muzeju w Japanskim palaisu Drježdźanach widžeć.

We wjacorych přednoškach w času wustajeńcy tematizowachu so wězo tež Serbja. Ja běch na přednošku “Serbja – Němcy – Polacy – Mišnjanske knježerstwo, Die Mark Meißen w 10. a 11. lěttotku” dr. Andreja Thiemeho (5. junija).

Maćicar prof. Dietrich Šołta přednošowaše tam k tučasnej situaciji Serbow (25.9.).

Wukraj

W mjenje předsydy gratulowachmy **Maticy Slowenskej spočatk awgusta 2008 k 145. jubilejej založenja** w Martinje a džakowachmy so za přeprošenje na třidnjowske jubilejne zarjadowanja, na kotrychž pak so njewobdžělichmy.

We wukraju w Praze wobdžělich so tež na **žarowanskej swjatočnosći Maćicarja njeboh prof. Jříja Mudry** dnja 6. měrca lětsa.

Jedne z předewzaćow sekcije je, zo wotewrimy so z našimi zarjadowanjemi tež němskorěčnym zajimcam, zo zapřijamy do našich zarjadowanjow tež Němcow. To móhli najlěpje snano z wopytami w atelierach serbskich wuměłcow zwoprawdźić. To jedyn dypk, kotrež smy sebi zańdžene lěto hižo předewzali. Snano so nam lětsa zešlachći.

Čtonojo sekcije su so wobdžělili tež na druhich zarjadowanjach Maćicy, na wotewrjenju wustajeńcow a podobnym. Wědžo, zo je kulturnych zarjadowanjow w Serbach husto dosć, zo so woni kopja a zo maš začišć zo je jich přewjele.

Jurij Łušćanski

Budyšin, dnja 17.4.09

Rozprawa wo džěławosći sekcije literatura a wuměłstwo Maćicy Serbskeje 2004/2005

Chcu so skrótka wuprajíc spjelnjnym a nowym předewzaćam sekcije a to po hestach

1. wustajeńcy Jana Buka w Pólskej - wobrazy Jana Buka su so tři króc předstajili a to w Opole, Brzegu a [?] Na wotewrjenju wustajeńcow běchu přeco někotři z čtonow sekcije wobdźěleni a wažne naspomnić je, zo je naša sekcija pólsko-rěčny katalog finacielnje z rjanym pjenježkom spěchowata, tak zo smy na poslednej stronje katalog zwěčnjeni.

2. Mjezynarodna konferenca "Praha a Łužica" składnostnje 140. narodninow Adolfa Čěrného, kotraž so dnja 25.-27.11.2004 w Praze, zhromadnje z Masarykowym institutom a Společnost přátel Lužice přewjedžeše. Konferencu smy sobu organizowali a so na njej aktiwnje z přednoškami wobdźělili.

Dokumentacija referatow hišće w tutym měsacu předleži, sym ze spuščomneho žórta zhonił.

3. Konferenca we Wendlandze na tema Arnošt Muka 10.12.09.2004 w Lüchowje - sekcija běše synnje wobdźělena na organizaciji a přewjedženju wuspěšneje organizacije.

Wšitke předewzaća zańdženého lěta njejsmy přewjedli a tohodla so někotre dobre ideje přewzaja do lětušeho plana.

4. Wopominanske zarjadowanje za słowjenskeho molerja Ante Trstenjaka smy sej zańdžene lěto składnostnje jeho 110. narodninow za Budyšin a Prahu předewzali. Lětsa su jeho 35. posmjertniny a tohodla wostanjemy při předewzaću. Tule w Budyšinje budžemy sej wobhladać jeho originalne wobrazy, kotraž su we wobsydstwje muzeja z wěcywustojnym přewodom a přidatnym přednoškom.

Nazymu planujemy konferencu w Praze, zhromadnje z Masarykowym institutom, Společnost přátel Lužice a ze Słowjensku ambasadu w ČR.

5. hesto je a wostanje "literarny salon". K tomu su zajimcy sekcije zetkali a wuradźowali a mamy nadźiju, zo so nam lětsa přeni literarny salon poradži. Naš wotpohlad je, serbsku literaturu diskutować, to rěka staršu abo tež nowšu knihu z čitarjom pro a čitarjom kontra

a - je-li hišće žiwym awtorom předstajić a, kaž prajene diskutować.

6. wopyty w ateljejach našich serbskich wuměłcow. Na městnje chcemy so z wuměłcami zeznajomnić, wobrazy sej wobhladać, słuchać na to, štož ma wuměłc k tomu rjec a z nim rěčeć a so rozmołwjeć.

7. hesto je Zhorjelc/Zgorzelec, zhromadnje so prócujetej wo připóznaće "Kulturneho města Europy" za lěto 2010. Němski kaž pólski džěl města chcemy wopytać a so z wosebitosćemi so zeznać.

8. Nowy namjet člonki, prof. Lucije Hajnec, kotraž je chorosće dla za džensa zamołwjena, je, zo měli što za němskich wobydlerjom Budyšina činić. Wona namjetuje wjedženje přez město, předstajejo serbske wosebitosće ze zańdženosće a přitomnosće a k tomu měta so bjesada přizamknýć. Němskich zajimcow je.

Tole su hesta, wo kotrychž na přichodnym bórzomnym zetkanju čtonow sekcije chcemy wuradźać a skonkretizować.

Jurij Luščanski